

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอสที่มีต่อการลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายในผู้ป่วยโรคมะเร็ง

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการทดลอง ผู้ป่วยโรคมะเร็งที่เข้ากลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส จะมีคะแนนความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายต่ำกว่าก่อนการเข้ากลุ่ม
2. หลังการทดลอง ผู้ป่วยโรคมะเร็งที่เข้ากลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส จะมีคะแนนความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายต่ำกว่าผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ป่วยด้วยโรคมะเร็งในระบบใดระบบหนึ่งของร่างกายหรือเป็นโรคมะเร็งในระยะแพร่กระจาย หรือเป็นโรคมะเร็งที่เป็นซ้ำ ได้รับการรักษาด้วยการฉายรังสี พักอาศัยที่บ้านพักของสมาคมโรคมะเร็งแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2539 โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยสำรวจทะเบียนประวัติผู้ป่วยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติดังนี้
 - 1.1 ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า เป็นโรคมะเร็งทั้งระยะแพร่กระจาย และระยะไม่แพร่กระจายไปยังอวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย และโรคมะเร็งที่เป็นซ้ำ

- 1.2 ไม่มีอาการทางกายที่รุนแรง อันเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกลุ่ม
- 1.3 สามารถติดต่อสื่อสารด้วยภาษาไทยเข้าใจ ชัดเจน
2. ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจที่จะเข้าร่วมในการวิจัย
3. จากนั้นผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาตอบแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตซึ่งพัฒนา
มาจากแบบวัดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายของ Templer (1970) คัดเลือกบุคคลที่ได้ค่า
คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) = 68.32 หรือมากกว่า ซึ่งหมายถึงบุคคลนั้นมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายสูง
จากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวคัดเลือกมาได้ 16 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 35 คน แบ่งออกเป็น
กลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random
Sampling)

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบ
การทดลองแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-
Posttest Control Group Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิต ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนา
มาจากแบบวัดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายของ Donald I. Templer (1980)

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลอง
 - 1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตต่อเลขาธิการสมาคมโรคมะเร็งแห่งประเทศไทย ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอเก็บรวมข้อมูลและทำการทดลองทั้งในการศึกษานำร่องและการศึกษา
ปฏิบัติจริง

1.2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานำร่องโดยได้ทดลองปฏิบัติกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีลักษณะ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจริงทุกประการ เพื่อศึกษาข้อบกพร่องและนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนการดำเนินการทดลองจริง

1.3 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยศึกษาจากทะเบียนประวัติผู้ป่วย รายงานการรักษาที่ผู้ป่วยได้รับ และจากการพูดคุยสอบถามผู้ป่วยโดยตรง

1.4 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ และสอบถามความสมัครใจ

1.5 ให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งดังกล่าวจำนวน 35 คน ทำแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิต คัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตตั้งแต่ 68.32 ขึ้นไป ได้จำนวน 16 คน นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาสุ่มตัวอย่างเพื่อแยกออกเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

1.6 ผู้วิจัยเก็บผลจากการทำแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตครั้งนี้เป็นการทดสอบครั้งแรก (Pre-test)

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 กลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มตามรูปแบบที่กำหนดในโปรแกรมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส จำนวนทั้งสิ้น 6 ครั้ง ในวันจันทร์ พุธและพฤหัสบดี ครั้งละ 2 1/2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 17.00-20.00น. โดยมีช่วงพักระหว่างการทำกลุ่มประมาณ 25-30 นาที รวมจำนวนชั่วโมงในการทำกลุ่มทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

2.2 กลุ่มควบคุม ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส แต่ได้รับคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ความรู้เรื่องโรคมะเร็งที่เป็นอยู่และการปฏิบัติตัวเพื่อสุขภาพที่ดีตามปกติ

3. ภายหลังการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตอีกครั้ง เพื่อเก็บผลไว้เป็นการทดสอบครั้งหลัง (Post-test)

4. นำผลที่ได้จากการตอบแบบวัดทั้งสองครั้ง มาตรวจให้คะแนน และนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้ค่าที (t-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ของคะแนนจากแบบวัดความรู้สึเกี่ยวกับชีวิต ทั้งก่อนและหลังการทดลองของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความรู้สึเกี่ยวกับชีวิตที่วัดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (dependent t-test)
3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความรู้สึเกี่ยวกับชีวิตที่วัดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (dependent t-test)
4. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความรู้สึเกี่ยวกับชีวิตที่วัดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (independent t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองผู้ป่วยโรคมะเร็งที่เข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอสจะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายต่ำกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองผู้ป่วยโรคมะเร็งที่เข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส จะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายต่ำกว่าผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการทดลองที่ได้พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบโลกอสผู้ป่วยโรคมะเร็งมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายลดลง จึงน่าจะได้มีการทดลองนำจิตบำบัดแบบโลกอสมาใช้แบบรายบุคคลกับผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ต้องนอนอยู่กับเตียงตลอดเวลา ไม่สามารถลุกเดินไปมาได้ แต่สามารถพูดจาโต้ตอบและมีสติสัมปชัญญะครบถ้วนทุกประการ โดยปรับระยะเวลาการให้การปรึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วย เพื่อช่วยลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายในผู้ป่วยที่ไม่สามารถลุกเดินมาเข้าร่วมกลุ่มกับผู้อื่นได้
2. ควรได้มีการจัดโครงการสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลผู้ที่กำลังเผชิญภาวะวิกฤต อันก่อให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตาย เพื่อสามารถประยุกต์นำหลักการของทฤษฎีจิตบำบัดแบบโลกอสมาใช้เพื่อการให้ความช่วยเหลือบุคคลดังกล่าว
3. จากคำกล่าวของ Frankl ที่ว่าบุคคลผู้มีความมุ่งหวังในชีวิตสูงมักมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายต่ำ จึงน่าจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งหวังในชีวิตควบคู่กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายในผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยนำจิตบำบัดแบบโลกอสมาใช้เพื่อเพิ่มความมุ่งหวังในชีวิตและลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายในกลุ่มตัวอย่างที่มีคนเจ็บป่วยในภาวะใกล้ตาย เช่นผู้ป่วยโรคมะเร็ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย